

Érzelmi intelligencia fejlesztési terv

Az alkalmak egy első osztály erkölcsstan óráinak keretében kerülnek megszervezésre. Ha már kiskorban elkezdjük fejleszteni az érzelmi intelligenciájukat, érzelmeik jelentését és megértését, akkor nagyobb eséllyel lesznek képesek a mindennapos élettel járó problémák megoldására. A tanévre tervezett 32, egyenként 45 perces órából 12 alkalommal tíz-tíz percet tervezünk olyan játékokra fordítani, amelyek az érzelmi intelligencia fejlesztését célozzák meg.

Ennek az osztálynak a létszáma 26 fő, ebből 17 lány és 9 fiú. Két SNI-s papírral rendelkező tanuló van. Nagyon szorgalmas, szabálykövető, rendes gyerekek. Két ikerpár jár az osztályba. A kiegyensúlyozott anyagi háttért mellett megállapítható, hogy nagyrészt a következetes, szeretetteljes, odafigyelő szülői attitűd a jellemző. Egy gyermek esetében tapasztalható a túlzottan megengedő, következetlen nevelői magatartás. Vele kapcsolatban a szokás- és szabályrendszer nehezebb elfogadását figyelhettük meg a csoportba kerülése kezdetén. Egy kisfiú egészségügyi problémával rendelkezik; ételallergiája van. A gyerekek megjelenése, lelkiállapota többnyire rendezett. Iskolai feladataikra megfelelő képpen koncentrálni is tudnak, és nincs elhanyagolható tanuló. A tevékenységi területek közül a mozgás a kedvencük. Feladat megértésük és feladattudatuk kialakult. Elmélyülten, kitartóan képesek a feladatvégzésre. A gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatok terén a pozitív érzelmi töltés kialakítását szeretnénk elérni. Célunk, hogy fejlődjön a gyermekek kapcsolatteremtő és –megtartó képessége. Ehhez tevékeny iskolai életet alakítunk ki. A határokat közösen szabjuk meg, és azt be is tartjuk. A magatartási, pszichológiai nehézségekkel küzdő gyermekeknek segítünk abban, hogy képesek legyenek a szokásrendszert minél hamarabb elsajátítani. A bátorító nevelés elveit alkalmazzuk. Célunk olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát. Feladatunk a gyerekek együttműködésének, szervezőképességének fejlesztése. Mindent figyelembe véve az osztályról elmondható, hogy jó magaviseletű, megfelelő szorgalommal és tanulási motivációval bíró gyerekek összessége. A közösségre lehet építeni, a gyerekek mozgósíthatók és együttműködők a felnőttekkel, és többnyire egymással is. Azért, hogy jól tanuló diákok legyenek, érzelmileg is kiegyensúlyozottnak kell lenniük.

A foglalkozások előtt fontos a megfelelő hangulat, a bizalmi és elfogadó légkör kialakítása. Az első 12 foglalkozás a következők szerint alakul:

1. foglalkozás

A. Ismerd fel a társad a hangja alapján - a csukott szemmel álló játékos háta mögé lépve egy társa hangot ad; ebből kell felismerni, hogy ki ő.

B. Mozgás ütemre – mozgás változó ritmusra (a játékvezető egy ritmushangszerrel adja az ütemet), vigyázva arra, hogy ne hogy egymásnak ütközzenek.

C. Vakvezetős játék – elől megy a „fényképezőgép”, mögötte a „fényképész”, két kezét a vállára helyezve vezeti. A fényképezőgép szeme csukva van, a fényképész az iskolán belül egy helyre vezeti, majd megnyomja az exponáló gombot, mire a fényképezőgép kinyitja a szemét és rögzíti emlékezetében, amit lát, majd cserélnek. Utána megbeszéljük, milyen érzés volt vezetni, csukott szemmel menni, mit akart megmutatni a fényképész, és miért.

2. foglalkozás

A. Együtt lézés – körben állva, kézen fogva együtt lélegzünk. Belézésnél egymás kezét szorítjuk, a kilézés alatt folyamatosan lazítunk a szorításon.

B. Fuss körbe valakit – a csapat együtt mozog, mindenkinek az a feladata, hogy fusson körbe valakit háromszor.

C. Szemmel hívogató – körben ülve, a játévezető némán felveszi valakivel a szemkontaktust, mindketten felállnak, és lassan elindulnak a kör közepe felé, úgy, hogy végig tartják a szemkontaktust, oda érve helyet cserélnek, és háttal haladva a társuk helyére ülnek vissza, úgy, hogy a pillantásukkal segítik egymást a helyük megtalálásában.

3. foglalkozás

A. Utánozd, ahogy jár – folyamatos mozgás közben mindenki kiválasztja két társát, akinek elkezd utánozni a járását, először az egyikét, utána a másikat, majd megpróbálja felerősíteni az egyik jellegzetességeit.

B. Ragadatok össze – a teremben össze-vissza járva először mindenki párt választ, majd egy, kettő, illetve három testrészüknél összeragadva, mint a sziámi ikrek folytatják a mozgást.

C. Kedvellek, de nem mosolygok rád – a csoport körbe rendeződik, valaki közepén áll, majd odamegy az egyik társához és rámosolyog. A kiválasztott komoly arccal azt mondja: kedvellek, de nem mosolygok rád. Aki végül nem bírja ki mosolygás vagy nevetés nélkül, az kerül a kör közepére.

4. foglalkozás

A. Hányféleképpen lehet leülni egy székre – a székeket körbe rakjuk, körbe állunk, és tapsra, mindenki leül valahogyan a székre, ezt két-három alkalommal megismételjük.

B. Ki a főnök? – valaki kimegy, a többiek körben ülve kiválasztják a főnököt, akit mindenki utánozni fog, a kint tartózkodó játékosnak ki kell találnia, hogy ki a főnök.

C. Testtel és érzelmekkel kapcsolatos szólások gyűjtése – körben ülve, mindenki mondhatja, ami eszébe jut, a játévezető írja a táblára.

5. foglalkozás

A. Elkaplak – párosával a láb behajlítása nélkül hátra kell dőlni, bízva abban, hogy a mögöttes álló társad elkap (ebben a játékban a csoport nagyobb részének van már gyakorlata)

B. Csoportba rendeződés – hajszín, szemszín, cipő színe/fazonja szerint (ez az órán dől majd el)

C. Érzelmi zűrzavar kártyák – ugyanezekben a csoportokban játszunk, minden csoport kap egy kártyacsomagot, az alábbi érzelmekkel: boldog, undorodik, dühös, ideges, fél, fáj valamije, türelmetlen, lehangolt, szomorú, magányos, zavarban van, aggódik, unatkozik. Acitivity módjára hang nélkül el kell mutogatni a többieknek, jó megoldás esetén egy újabb csoporttag húz a kártyák közül.

6. foglalkozás

A. Egyszerre indulni – négy ember egymás mellett áll, anélkül, hogy egymásra néznének, egyszerre kell elindulniuk.

B. Harang-játék – három kisebb csoport kört alkot, a kör közepén álló eldől, a körben állók pedig megtartják, és akár egy hatrang nyelvét tovább mozdítják.

C. Érzelmi metró – a csoport tagjai egymással szemben ülnek, akár egy metrókocsiban. Az egyik sor elején ül a „kalauz”, akitől a jegyet kell megvásárolni. A felszálló új utas valamilyen hangulatban veszi meg a jegyét, amit szavakkal, testtartással, arcjátékkal jelez. Ez a hangulat terjed szét a több utason. Az új utas a metrókocsi üres székén foglal helyet, majd jön az újabb hangulatban érkező felszálló.

7. foglalkozás

A. Nevettetős – a csoport tagjai egymással szemben ülnek, a pár egyik tagjának hang nélkül meg kell nevetetnie a másikat, ezután cserélnek.

B. Térdfogó – fogócska, amelyben mindenki a térdére tett kézzel próbálja a társa térdét megfogni, de amit felemeli a kezét a térdéről, az szabadon marad, és más megfoghatja.

C. Milyen állat lenne ez az érzelem – három csoport választ öt-öt érzelmet, amelyet egy-egy állat szimbólummal jelenít meg rajzban. A másik két csoportnak ki kell találnia, hogy milyen érzelmet próbáltak ábrázolni. A csoportok felváltva mutatják be rajzaikat.

8. foglalkozás

A. Átvesszem a mozgásod – a csoport tagjai párban elindulnak egymás felé, majd a padlóra ragasztott vonaltól átveszik párjuk mozgását.

B. Tükörijáték – egy jelentkező szemben áll a többiekkel, mindenkinek az ő mozgását kell utánoznia tükörben.

C. Páros rajzolás – mindenki külön filctollal rajzol, páronként egy papírra. Azt rajzolnak, amit akarnak, de nem szólhatnak egymáshoz.

9. foglalkozás

A. Kié ez a kéz? – a vállalkozó csukott szemmel kell, hogy felismerje a társát a keze alapján.

B. Háromszög – folyamatos mozgás közben két másik társukkal együtt kell egy egyenlő szárú háromszöget alkotni. Beszélni itt sem szabad.

C. Mi van a kezében? – a csoport tagjai körben ülnek, és csukott szemmel, csendben négy-öt tárgyat (pelenka, selyemsál, pukkanós csomagolóanyag, vatta, rücskös labda, gyurma) adnak körbe. Aki kíváncsi a végén megnézheti, hogy mik voltak a tárgyak.

10. foglalkozás

A. Közel-távol – folyamatos mozgás közben mindenki választ valakit, akihez nagyon közel szeretne lenni, majd még valakit, akitől nagyon távol szeretne maradni. Ezeket a távolságokat megtartva kell mozogni a térben.

B. Autómosó – két sorban egymással szemben állunk, a két sor közé áll valaki, a sor elején állók megkérdezik tőle, hogy milyen autó, és milyen mosást szeretne. – Nem látható előre, hogy mire ide jutunk, működni fog-e ez a játék.

C. Érzelmek fényképen – négy csoportra oszlunk, minden csoport húz egyet az alábbi érzelmek közül: boldogság, düh, szégyen, büszkeség. A csoportok szétszélednek az iskola területén, és egyikük telefonjával fotókon próbálják megjeleníteni a kapott érzelmet. A végén közösen kiválasztják a három legtalálóbbnak ítélt képet, telefonjukon montázst készítenek belőle, és miközben körbeadják, a szóvivő magyarázatot fűz hozzájuk.

11. foglalkozás

A. Elkapunk – a csoport együttesen elkapja az erre vállalkozó tagot, aki először a földön, majd egy széken (esetleg asztalon) állva anélkül, hogy a térdét behajlítaná, hátradől.

B. Kő-papír-olló bajnokság (drukkolós verzió) – mindenki körben mozog és a saját nevét skandálja, találkozik valakivel, lejátszanak egy kő-papír-ollót, utána a vesztes a győztes mögé áll, és az ő nevét skandálja.

C. Minden szem, minden szemmel – lezárás, nagy körben mindenki mindenkinek a szemébe néz.

12. foglalkozás

A. Kézmelegség – szó nélkül a leghidegebbtől a legmelegebb kézig sorba kell rendeződni.

B. Esőcsináló – hang nélkül, a játékvezető által elindított mozdulatsort kell továbbadni, a mozdulatok által keltett hang az egyre erősödő, majd enyhülő eső hangját idézi.

C. Ki lehet a képen? – Suzanne Szász Gyermeünk szótlán nyelve című könyvéből származó képekből választ mindenki magának (a teremben kirakott képek másolatából szabadon lehet választani), majd egyénileg mindenki kitalálja, hogy a képen látható gyerek hol élhet, vannak-e testvérei, kik lehetnek a szülei, milyen játékaik vannak, és mi lehet a számára legfontosabb tárgya.

Gyermekeink és fiataljaink hosszú időt töltenek az iskolában, ezért tanárként „értenünk kell az érzelmi- és társas fejlődésüket, képesnek kell lennünk arra, hogy a felmerülő problémák során támogassuk őket érzelmeik megértésében.”

Gavalovics Erika